MUSICA SACRA ZPRAVODAJ
Ročník 21 – 2013, číslo 1 – únor

Paní, která prožila léta v komunistických kriminálech, říkávala „hladovka“. Pátek, doba postní, to pro ni byla „hladovka“.

Je půst hladovka? Je půst sebezápor? Také. Ale jako prostředek.

Smyslem a cílem sebezáporu je ovládnout a omezit tělo, aby se duch mohl lépe a svobodněji otevírat Bohu.

Smyslem a cílem doby postní je však hlubší, pevnější, bytostnější přilnutí ke Spasiteli Ježíši Kristu. Tedy něco naprosto kladného a přínosného.

Dobře prožijme dobu postní: Usilujme, i s nutnou pomocí omezujícího sebezáporu, o obohacující otevření a proniknutí své bytosti Ježíšem Kristem.

o. Karel

Sekvence v liturgii

Bohoslužba slova má ze své podstaty charakter dialogu. *„Bůh mluví k svému lidu (…) Kristus hlásá radostnou zvěst. Lid odpovídá Bohu zpěvy a modlitbou“* (srov. *Sacrosanctum Concilium*, 33). Zvlášť významné jsou žalmy, jimiž vzdáváme Bohu chválu za dílo spásy, a to samotným Božím slovem. Jak říká sv. Augustin, zpěv je znamením radosti. To platí hlavně o zpěvu *Aleluja*, který nás připravuje na setkání s Kristem v evangeliu. Proto jásot, plesání. A jak jinak projevit podobné pocity duše, než co nejdelším zpěvem? Tak vznikaly *sekvence*, tedy jakési pokračování, rozvedení zpěvu Aleluja. Poslední samohláska byla vokalizována dlouhým dozvukem not. Pro usnadnění této vokalizace se postupem času, zejména v germánské jazykové oblasti, začala melodie podkládat textem, a to každá nota jednou slabikou. Za hlavního představitele sekvenčního básnictví bývá považován švýcarský mnich Notker Balbulus († 912), i když samozřejmě sekvence pak doznala dalšího vývoje.

Existuje veliké množství sekvencí; můžeme jich napočítat stovky. Lidé si je oblíbili pro jednoduchou, nenucenou a sylabickou formu jejich nápěvů. Různé liturgické úpravy, k nimž docházelo během staletí, včetně poslední reformy Druhého vatikánského koncilu, však jejich počet omezily. Hlavním důvodem byla především skutečnost, že sekvence nebyly biblickými texty, a že se jim dostávalo příliš velikého prostoru na úkor Božího slova v biblických čteních, které je podstatným prvkem bohoslužby slova při slavení Eucharistie.

Tridentský koncil v 16. století zachoval v liturgii pouze čtyři sekvence: *Victimæ paschali laudes* o Velikonocích; *Veni, Sancte Spiritus* o slavnosti Seslání Ducha Svatého; *Lauda, Sion, Salvatorem* o slavnosti Těla a Krve Páně a *Dies iræ*, užívanou při Rekviem (tuto z mešní liturgie odstranila liturgická reforma Druhého vatikánského koncilu a zařadila ji do liturgie hodin jako alternativní hymnus eschatologického týdne). V roce 1727 bylo přiřazeno k této čtveřici sekvencí *Stabat Mater* k Panně Marii Bolestné. V současné obnovené liturgii jsou: *„Sekvence závazné pouze v den Zmrtvýchvstání Páně a Seslání Ducha Svatého…“* (Všeobecné pokyny k Římskému misálu č. 64).

Velikonoční sekvence

Velikonoce, střed liturgického roku, jsou oslavou umučeného a vzkříšeného Ježíše Krista. Pochopitelně i liturgie je tehdy velmi slavnostní a mnoha prvky připomíná věřícím pravdu o záchraně člověka. Burgunďan Wippo († 1050), dvorní kaplan císaře Konráda II. a jeho syna Jindřicha III., je patrně autorem jedné z nejznámějších sekvencí, kterou dodnes zpíváme: v den Velikonoc závazně, v oktávu fakultativně: *Victimæ paschali laudes*.

Text sekvence:

Victimae paschali laudes
immolent Christiani
Velikonoční oběti,
vzdejme své chvály, křesťané.

Agnus redemit oves:
Christus innocens Patri
Reconciliavit peccatores.
Beránek spasil ovce:
Kristus Pán nevinný
s hříšníky smířil Otce.

Mors et vita duello
conflixere mirando,
Dux vitae mortuus,
regnat vivus.
Střetly se v divném souboji
život a smrt. Je po boji.
Ten, který zemřel, z mrtvých vstal,
aby nám věčně kraloval.

Dic nobis Maria,
quid vidisti in via?
Sepulcrum Christi viventis,
Et gloriam vidi resurgentis:
Pojď a pověz nám Maria,
co jsi na cestě viděla.
Hrob, z něhož Kristus slavně vstal,
aby se v Otci radoval.

Angelicos testes,
sudarium et vestes.
Surrexit Christus spes mea:
Praecedet vos in Galilaeam.
Anděly jako svědky stát,
na zemi roušku, bílý šat.
Už jde Kristus, má naděje,
před vámi do Galileje.

(Credendum est magis
soli Mariæ veraci
quam Iudeorum
turbae fallaci.)
(Je třeba více věřit
pravdomluvné Marii
než lžím
davu židů.)

Scimus Christum surrexisse
a mortuis vere:
Tu nobis, victor Rex,
miserere.
Víme, že Kristus z hrobu vstal,
vpravdě byl vzkříšen světa král.
Vítězný, korunovaný,
smiluj se, Kriste, nad námi.

Sekvence začíná pozváním na oslavu „velikonoční oběti“. Pak, v druhé části, pokračuje dialogem, který je opravdu jedinečný: ptá se totiž celé společenství a odpovídá mu Marie Magdalská, která se setkala s Pánem, jak o tom vypráví evangelia. Ovšem v současné liturgické verzi chybí od doby Tridentského koncilu sloka, zvýrazněna tučně. Jak totiž víme, poté, co byl nalezen Kristův hrob prázdný, velekněží a starší z lidu dali vojákům peníze s pokynem, aby

říkali, že jeho tělo bylo ukradeno, zatímco oni spali (srov. Mt 28,11-15). Chybějící sloka proto ještě lépe zdůvodňovala víru, o níž se mluví v následujících verších: *„Víme, že Kristus z hrobu vstal, vpravdě byl vzkříšen…“*

Teologické prvky

Velikonoční sekvence ukrývá v sobě řadu výrazů, bohatých na teologická témata. Souhrnně lze mluvit o 3 tématech: biblická teologie velikonočního beránka; historická pravda zmrtvýchvstání ve světle svědectví učedníků; Kristovo vzkříšení jako tajemství spásy.

Biblická teologie velikonočního beránka

Sekvence začíná chvalozpěvem na „velikonoční oběť“, což jasně připomíná beránka, jehož krev byla už ve Starém zákoně znamením záchrany. Jak je známo, v noci, kdy měli Izraelité odejít z Egypta, dostali příkaz potřít beránkovou krví veřeje svých domů a jeho maso pak sníst spolu s nekvašenými chleby. Od té doby, na památku svého vysvobození, Židé jedli beránka každý rok o Velikonocích. Nový zákon vidí v beránkovi předobraz Ježíše Krista. Ostatně, tak jej představil u Jordánu Jan Křtitel: „Hle, Beránek Boží“ (srov. Jn 1,29.36). A taky víme, že v chrámě se obětovali beránci právě v hodině, kdy na kříži umíral ten, „kterému ani kost nebyla zlomena“ (srov. Jn 19,36). Samozřejmě téma beránka nalezneme i u sv. Pavla či v Apokalypse. Nicméně naše sekvence nám „chválou velikonoční oběti“ chce připomenout, že taková chvála je nejdokonalejší tehdy, oslavujeme-li svým vlastním životem Boha, kterého přijímáme v eucharistii. To totiž učinil Pán Ježíš: „Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokonal dílo, které jsi mi svěřil“ (Jn 17,4). Svatý Petr v této souvislosti poznamenává: „I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista.“ (srov. 1 Pt 2,4). Smrt Krista – Beránka přináší tedy život, spásu, záchranu, skutečné a definitivní „usmíření“ Boha zraněného prvotní vinou a hříchy lidstva. To vyjadřují slova sekvence: „Kristus Pán nevinný / s hříšníky smířil Otce“. Ježíšova smrt představuje nový začátek. Dějiny světa a člověka jsou zahaleny do tajemství smrti. S touto smrtí se však utkává Původce života. A definitivně nad ní vítězí. Tento obraz boje má opět silný eucharistický nádech, neboť eucharistie je pro nás zdrojem života v zápase s hříchem. Kdyby nebylo smrti, nebylo by ani zmrtvýchvstání. Kdyby nebylo našeho zápasu s hříchem, nebylo by ani vítězství.

Historická pravda zmrtvýchvstání ve světle svědectví učedníků

Druhá část sekvence nás konfrontuje se základní otázkou víry – hodnotou svědectví Ježíšových učedníků ohledně jeho zmrtvýchvstání. „Pověz nám Maria, co jsi na cestě viděla?“ Z evangelií víme, že nikdo nebyl svědkem chvíle, kdy Kristus vstal z mrtvých. Marie Magdalská s několika ženami šly ke hrobu s jasným úmyslem pomazat Ježíšovo mrtvé tělo. Co následovalo, víme, a mluví o tom i naše sekvence. Potkaly anděla, který jim oznámil, že Pán vstal, jak předpověděl, a že je na cestě do Galileje, kde ho uvidí (srov. Mk 16,1-7). Maria však přiznává, že uviděla nejen Kristův hrob, plachty, anděly, ale i jeho slávu („Sepulcrum Christi viventis, et gloriam vidi resurgentis“). Později také apoštol Jan, když psal Prolog ke svému evangeliu, uvádí: „A my jsme uviděli jeho slávu…“ (srov. Jn 1,14). Pochopitelně ženami nalezený prázdný hrob není sám o sobě ještě důkazem toho, že Ježíš vstal z mrtvých. Ale obráceně: Ježíš vstal z mrtvých, tudíž hrob byl prázdný. V tuto chvíli, dokud jej nikdo neuvidí, lze jenom věřit andělovým slovům, jak o tom ostatně referují i emauzští učedníci (srov. Lk 24,21-24). Prázdný hrob představuje jakési pojítko mezi Ježíšem ukřižovaným a vzkříšeným. Teprve později to svatý Petr upřesní: „Tohoto Ježíše Bůh vzkřísil a my všichni to můžeme dosvědčit“ (Sk 2,32).

Kristovo vzkříšení jako tajemství spásy

Spása, kterou chtěl Bůh uskutečnit v Ježíši Kristu, nenastala plně jeho smrtí, nýbrž ve chvíli zmrtvýchvstání a daru Ducha svatého apoštolům, shromážděným ve Večeřadle (srov. Jn 20,21-23). Apoštol Pavel píše o Kristu, že „byl vydán pro naše nepravosti a vzkříšen pro naše ospravedlnění“ (Řím 4,25). Kdyby nebyl vzkříšen, marná by byla naše víra. Velikonoce nejsou jen oslavou faktu zmrtvýchvstání, ale znamenají Kristův „přechod“ ze smrti do života. Proto nemůžeme uvažovat nad jeho smrtí, aniž bychom přitom nemysleli na jeho zmrtvýchvstání. Kristus, oslavený po pravici Otce, je Prostředníkem a věčným Knězem v plnosti svého kněžství (Žid 7-8). A tohoto vítězného, korunovaného Krále světa prosíme my, hříšní, v duchu závěrečných slov sekvence, o milosrdenství.

P. Marcel Puvák

Vánoce na kůrech

Adamov

O letošních Vánocích jsme v adamovském kostele svaté Barbory doplnili liturgii zpěvem "Pastýřské mše koledové" op. 56 od F. Laštůvky.

"Slovutný sbor adamovský "

Boskovice

V kostele sv. Jakuba v Boskovicích jsme zpívali:

Advent: P. Eben – Missa adventus

Vánoce: J. J. Ryba – II. česká mše půlnoční
J. Reading – Adeste fideles

Skladby provedli sólisté, smíšený sbor za doprovodu varhan a komorního orchestru.

Jiří Pohl

Brno – katedrála sv. Petra a Pavla

Výběr z vánoční hudební produkce:

24. 12. 2012: Odpolední mše pro rodiče s dětmi: výběr vánočních koled zpíval dětský sbor katedrály Petrováček za řízení Dity Kyselákové.

Půlnoční pontifikální mše: Tradiční vánoční koledy v čtyřhlasých úpravách pro sbor a lid. Dómský smíšený sbor a žesťový soubor řídil Petr Kolař.

25. 12.: Latinská mše: Missa XI. Orbis factor a proprium ze Slavnosti Narození Páně. Svatomichalská gregoriánská schola, řídil Josef Gerbrich.

Pontifikální mše: F. X. Brixi – Missa pastoralis in D; A. Adam – O holy Night, F. Mendelssohn-Bartholdy – Kdo to v plenkách chudobných. Dómský smíšený sbor, sólisté a orchestr, varhany David Postránecký, řídil Petr Kolař.

Vánoční koncert: J. J. Ryba – Česká mše vánoční „Hej mistře“, Slavnostní vytrubování: E. Gigout – Grand dialog, J. Šprta – Intráda, G. F. Händel – Allegro. Dómský smíšený sbor, Brněnský filharmonický sbor Beseda brněnská, Orchestr katedrály svatého Petra a Pavla, sólisté, řídil Petr Kolař.

26. 12.: Latinská mše: Missa VIII De angelis a proprium ze svátku sv. Štěpána. Svatomichalská gregoriánská schola, řídil Josef Gerbrich.

Vánoční koncert: J. J. Ryba – Česká mše vánoční „Hej mistře“ a další vánoční klenoty. Dómský komorní sbor při ZUŠ se zaměřením na církevní hudbu, Brněnský filharmonický sbor Beseda brněnská, Orchestr katedrály, sólisté, řídili Dagmar a Petr Kolařovi.

6. 1. 2013: Mše pro rodiny s dětmi: P. Řezníček – České a světové koledy. Dómský komorní sbor při ZUŠ se zaměřením na církevní hudbu, řídila Dagmar Kolařová.

Petr Kolař

Brno – Kohoutovice

Místní sbor Kůrnice zpíval o Vánocích písně z českých barokních kancionálů: Vítej malé děťátko; Sem, sem děťátko; Děťátko se narodilo, chvalmež Boha; Usni, usni ctné poupátko; Zavítej k nám dítě milé; Kristus, syn Boží; Ach, můj milý Ježíšku. Z loutnové tabulatury (cca 1570) byla v úpravě J. Tichoty provedena skladba Vítej malé děťátko.

Irena Veselá

Brno – Zábrdovice

Zábrdovický chrámový sbor provedl ve vánočním období při liturgiích a koncertě tato díla duchovní hudby:

24. 12. 2012 (půlnoční): V. Říhovský – Česká vánoční mše půlnoční op. 59; I. Handel – Gloria,

25. 12. 2012 a 1. 1. 2013: R. Führer – Missa pastoralis A-dur; F. X. Brixi – Pastorely; J. J. Ryba – Pastorely,

27. 12. 2012 (vánoční koncert): V. Mýtný – Česká vánoční mše jitřní; a drobné skladby (pastorely, ukolébavky aj.), jejichž autory jsou: F. X. Brixi; J. J. Ryba; V. Říhovský; B. Bakala; E. Marhula a B. Fidler.

Účinkovali sólisté a instrumentalisté (M. Švédová, T. Krejčí, J. Jakubec, M. Řehák), varhaníci (S. K. Vrbka, M. Jakubíček), orchestr a chrámový sbor, řídil Zdeněk Hatina, ředitel kůru.

František Pecina

Brno – Židenice

Vážení přátelé,

zdravím Vás z Brna-Židenic. Je to snad poprvé za celou historii Zpravodaje i Musica sacra kdy jsem se rozhodl Vám napsat zprávu o vánoční hudbě v naší farnosti při kostele sv. Cyrila a Metoděje v Brně-Židenicích.

Doba letošního Adventu byla obohacena pásmem hudby a slova v podání farního chrámového sboru. Hudební část čerpala z adventních písní širšího autorského spektra. Rorátní zpěvy M. Jakubíčka, zhudebněné verše Popelky nazaretské od V. Petrů i kancionálové písně v úpravě F. Fialy byly proloženy texty V. Renče z jeho Popelky nazaretské.

Bohoslužby Slavnosti narození Páně byly již tradičně doplněny vánoční hudbou různých skladatelských slohů.

Úvod půlnoční slavnosti již tradičně patřil přinášení Betlémského světla židenickými skautkami samozřejmě s tóny Tiché noci v historické úpravě z minoritského archivu. Při půlnoční mši zazněla Missa pastoralis F. X. Brixiho

společně s koledou J. Srnky i sólovou pastorelou Pojďme v duchu do Betléma od J. E. Kypty. Při dopolední mši pak zazněly vybrané části z vánočního cyklu L. Fišera. Farní chrámový sbor se sólisty doprovodil orchestr tvořený židenickými farníky.

Závěr vánoční doby patří v naší farnosti již od roku 1993 Tříkrálovému podvečeru. Tradičně o svátku Křtu Páně v odpoledních hodinách se židenický kostel zaplní skoro do posledního místa posluchači jak z naší farnosti, tak i ze širokého okolí. Každoročně se při této příležitosti sejdeme i se zpěváky dalších brněnských chrámových smíšených sborů. Letos jsme v Židenicích přivítali mezi místními sboristy i zpěváky z kostela sv. Tomáše, smíšeného sboru Kantiléna a Scholy brněnské mládeže. Společně jsme pro posluchače připravili kompletní provedení cyklu Vánočních koled od L. Fišera. K tradici tohoto podvečera patří i místo provedení, a tím je přímo chrámová loď. Pěvce tentokrát doprovodil velký orchestr. Sólových partů se ujali Marek Olbrzymek (tenor, baryton) a sestry Hamplovy (soprán). Půlhodinové pásmo známých českých koled v symfonické úpravě plné dynamických a tempových změn vyústilo v samém závěru do spontánního zpěvu Narodil se Kristus Pán všech účinkujících i posluchačů.

Do ozvěny zajímavé kompozice již začínají pronikat zatím možná ojedinělé hlasy s otázkou – a co připravíme pro příští rok? Tento příběh již známe všichni, kteří jsme jakýmkoliv způsobem zapojeni do sborové činnosti. Máme na něj necelý půlrok, abychom mohli před naše sbory předstoupit s novým programem, který osloví jak zpěváky, tak bude i kvalitní součástí bohoslužeb. Zdař Bůh.

Josef Veselý

Hluk

V chrámu sv. Vavřince v Hluku zazněly následující skladby: Tichá noc – ar. K. Dýnka; Česká vánoční mše koledová op. 73 – A. Hradil a Credo J. Pavlici z Missa brevis. Skladby byly doprovázeny smíšeným orchestrem. Celkový počet účinkujících činil přes 60 lidí.

David Štefaník

Křepice

V kostele sv. Bartoloměje v Křepicích zazněly o Vánocích skladby: F. Laštůvka – VII. Pastýřská mše; A. M. Kadlčáková – O půlnoci; Havlíček, Pazdírek – Kyrie z Koledníčku č. 17; V. Říhovský – Královno míru; A. Ptáček – Vítej nám; J. Martínek – Ježíšku maličký; J. Levíček – V Nazaretě; E. Marhula – Jezulátko spanilé; CMK – píseň Vítán buď; J. Svobodová-Březovská – Pane, smiluj se a Beránku Boží; E. Marhula – Věřím.

Věra Papežová

Letovice

V kostele sv. Prokopa v Letovicích zazněla o Vánocích II. Česká mše půlnoční J. J. Ryby; zpíval PS B. Martinů za doprovodu komorního orchestru, řídil Miloslav Krejsa. V provedení komorního sboru Carpe diem pod vedením Karla Pecháčka byly provedeny skladby: moravská koleda Krásná Panna; C. Casciolini – Panis angelicus; J. Gallus – Resonet in laudibus a tři skladby v arr. A. Tučapského – Byla cesta, byla ušlapaná; U Betléma dnes Maria a Přišlo jsi k nám Jezulátko.

Miloslav Krejsa

Olomouc

O vánočním čase zpíval Malý pěvecký sbor kapucínského kostela v Olomouci vánoční písně v úpravách V. Říhovského, A. Cmírala a A. Tučapského.

Květa Fridrichová

Ruda nad Moravou

Chrámový sbor a orchestr (cca 60 muzikantů) provedl III. vánoční mši L. Němce; dvě koledy: Mizerna cicha v polštině (aby našemu panu faráři nebylo na Moravě tak smutno po jeho rodném Krakově) a francouzskou koledu v úpravě P. A. Mičky. Na Nový rok jsme zpívali koledy v různých úpravách P. A. Mičky, P. J. Olejníka a ze starých kancionálů. S dětským sborem Ovečky jsme zpívali na dětské mši o Štědrém dni 4 koledy s doprovodem několika fléten a houslí (asi 20 dětí ve věku 5-11 let).

Naše hudební oslava Kristova narození vyvrcholila tradičním koncertem k Tříkrálové sbírce, kde byli ke spolupráci přizváni Komorní smyčcový orchestr ZUŠ Šumperk a sbor žáků hudební nauky a pěveckého oddělení (asi 60 muzikantů). Provedeny byla Dětská vánoční mše L. Němce, skladby A. Vivadiho a J. Haydna. Pásmo koled provedl i náš chrámový sbor. Vše skončilo hostinou na faře.

Všechny tyto akce jsou nejen hudební událostí naší vesnice, ale také příspěvkem k evangelizaci našeho prostředí. Jsem vděčná Bohu, že se mi na kůr každoročně vrací moji bývalí žáci a prožíváme radostné společenství věřících i nevěřících. Repertoár našeho sboru visí na internetových stránkách naší farnosti.

s. Lenka Bernadetta Nezbedová

Šaratice

V průběhu svátků vánočních byla na kůru kostela sv. Mikuláše v Šaraticích provedena tato díla duchovní hudby:

24. prosince 2012: K. Frydrych – Vánoční invokace pro varhany a trubku č. 2; K. Frydrych – Postludium na téma české vánoční hymny Narodil se Kristus Pán (premiéra) + koledy,

25. prosince: E. Marhula – Česká mše vánoční, op. 13,

26. prosince: J. J. Ryba – Rozmilý slavíčku; J. E. Kypta – Pastorela in A,

1. ledna 2013: J. Kubeš-Třebíčský – Narodilo se děťátko (Třebíčská pastorela); J. I. Linek – Den přeslavný (novoroční koleda),

6. ledna: W. A. Mozart – Ave Maria; A. V. Michna z Otradovic – Vánoční rosička; B. Marcello – Allegro (Sonáta B – dur, č. 7),

13. ledna: J. Clarke – Chvalte radostně Krále; A. Cmíral – Z archy vypuštěný holoubku; J. Srnka – Koleda (Stala se jest divná věc); Pochválen buď Ježíš Kristus (krkonošská koleda); Slyšel jsem vykládat divnů novinu (slovácká koleda).

Při výše uvedených produkcích zazněla na závěr vždy hymna českých Vánoc za doprovodu trubky, varhan a tympánů. Některé skladby byly obohaceny o předehry, mezihry a dohry flétny, klarinetu, trubky a violy.

Účinkoval dvacetičlenný Šaratický chrámový sbor; sólisté: Blanka Robešová (mezzosoprán), Martina Tesáčková (mezzosoprán); instrumentalisté: Lenka Friesová (příčná flétna), Josef Paleček (klarinet, tympány), Kateřina Palečková (viola), Karol Frydrych (varhany), Olga Frydrychová (tympány) a Jindřich Švehla (trubka, dirigent).

Karol Frydrych

Šenov u Nového Jičína

V naší farnosti na Starém Jičíně jsme minulý rok začali spolupracovat s několika členy chrámového sboru z Nového Jičína a letos společně nacvičili II. Pastýřskou mši F. Laštůvky, kterou jsem zpívali při bohoslužbách na Boží hod vánoční jak na Starém Jičíně, tak v Novém Jičíně za doprovodu varhan a šesti houslistů (3 první housle + 3 druhé housle). Tímto také moc děkuji panu profesorovi Zdeňku Hatinovi za poskytnutí notového materiálu pro zpěváky i orchestr.

Jana Bezděková

Třebíč – sv. Martin

Svatomartinský sbor v Třebíči provedl o uplynulých Vánocích tyto skladby: 25. 12. 2012: J. J. Ryba – II. mše půlnoční (s originálním česko – latinským textem); 30. 12.: Pastorely J. J. Ryby – Milí synáčkové; Ejhle opět obnovujem; Z růže zkvetla lilie; Spi, spi nemluvňátko; Co pastýři, copak to má znamenat; 1. 1. 2013: F. Kolařík – II. pastýřská mše a 6. 1.: Pastorely: Ruprecht? – Příchod tří králů, Anonym – Aj, všecko stvoření a J. Michalička – Aj, radost velikou.

Jaroslav Paik

Uherské Hradiště

Při benefičním koncertě 6. 1. 2013 k podpoře stavby kostela sv. Ducha ve Starém Městě zazněly tyto skladby: In natali Domini; Z narození Pána; Od nás dávno toužený; Děťátko se narodilo; Tvůrci svému děkujte; B. Korejs – Vánoční aleluja; J. J. Ryba – Z růže vzkvetla lilie; J. E. Kypta – Pastorella in A; J. I. Linek – Pastorella iucunda; Š. Brixi – Tříkrálová koleda; V. Ptáček – Pokoj lidem dobré vůle; V. Ptáček – Hle, hle, tamhle v Betlémě; V. Janata – Koleda moravičanská a W. Türk – Čas radosti, veselosti. Účinkovali: Lucie Adamcová – varhany; Smyčcový kvintet a Chrámový sbor farního kostela; řídil Karel Dýnka.

Při vánočních mších ve farním kostele sv. Františka Xaverského a františkánském kostele Zvěstování Páně v Uherském Hradišti zazněl výběr z výše uvedených skladeb a písně z kancionálu.

Karel Dýnka

Vyškov

Chrámový sbor kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Vyškově zpíval v průběhu celé vánoční doby. Při půlnoční mši a na Boží hod vánoční zazněly postupně skladby K. Kejklíčka – Náchodská pastorela, koleda Krásná Panna a zpěv Vánoční rosička ze sbírky Česká mariánská muzika D. A. Michny z Otradovic. Na slavnost Matky Boží Panny Marie a obdobně i na slavnost Zjevení Páně sbor kromě výše uvedených skladeb přispěl k vánoční atmosféře též zpěvem J. Crügera – Radostí má duše jásej a koledou D. A. Michny z Otradovic – Jiná o narození Pána Ježíše ze sbírky Svatoroční muzika, čímž bylo dovršeno plodné pěvecké obohacení liturgie celého vánočního období.

Jaroslav Lindr

Znojmo – sv. Mikuláš

Během Vánoc zazpívala Schola od sv. Mikuláše tradiční zpěvy náležející schole (ordinaria z Kancionálu, žalmy) a dále skladby ve vícehlasé úpravě: Vánoční rosičku a O narození Krista Pána od V. A. Michny z Otradovic, Adeste fideles a Aleluja před evangeliem.

Willi Türk a Svatava Baráková

Hudba na kůru v Šaraticích

O hudebním dění na kůru v Šaraticích bych mohl podrobně referovat počínaje 22. 3. 2009, tedy od data, kdy jsem nastoupil na uvolněné místo varhaníka kostela sv. Mikuláše. Na úvod uvedu několik faktů: chrámový sbor v tomto roce pravidelně účinkoval jen na pohřebních mších, největší křesťanské svátky – Velikonoce – zůstaly prosty sborového zpěvu, o Vánocích sbor provedl *Koledy* Karla Steckera, „oprášené" dva týdny před Štědrým dnem!

Přes výše uvedené jsem si byl vědom skutečnosti, že je zde „podhoubí bohaté hudební minulosti", z něhož může „při správné závlaze a teplotě" něco vyrůst. Vždyť P. Antonín Láník zde roku 1949 založil stoosmnáctičlenný dětský pěvecký sbor. Šaratický chrámový sbor měl v sedmdesátých letech cca sto členů, k tomu cca třicetičlenný orchestr. Na zdejší faře se scházelo smyčcové kvarteto, jež mělo na repertoáru především skladby vídeňských klasiků, mimo jiné i šestnáct smyčcových kvartetů W. A. Mozarta! Bohatý byl také hudební archiv, který v roce 1956 obsahoval: 70 mší (36 latinských mší, 4 latinské mše pastorální, 7 mší českých, 13 českých mší vánočních, 10 zádušních mší), 26 vánočních opusů, 55 *Pange lingua*, 30 mariánských sborů a písní, 35 graduale, 40 offertorií, 2 *Te Deum*, 12 sborů (*Asperges me*, *Vidi aquam*, *Veni sancte Spiritus*), 62 pohřebních sborů, 18 velikonočních sborů + dalších 11 různých sborových skladeb. K tomu nutno dodat, že šaraticko-vážanská farnost měla v Žarošicích renomé nejlépe zpívajících moravských poutníků.

V průběhu let 2010-2011 účinkoval Šaratický chrámový sbor při pohřbech, o Velikonocích a Vánocích. Vyvrcholením tohoto období byl na místní poměry významný počin, uspořádání koncertu duchovní hudby 15. ledna 2012 u příležitosti 60. narozenin zdejšího rodáka J. M. Mariana Rudolfa Kosíka, OPraem., opata kanonie premonstrátů v Nové Říši. Příznivý ohlas veřejnosti měl na interprety účinky živé vody, proto i Velikonoce 2012 byly hudebně štědřejší než v letech minulých.

Od poloviny srpna 2012 byly zavedeny pravidelné pěvecké zkoušky se sborem (realizované vždy ve středu, v kostele sv. Mikuláše) z důvodu nácviku nového repertoáru k pohřebním obřadům: *Kriste tys naše naděje* Jiřího Strejce, *Věřím, že můj Vykupitel žije* Josefa Olejníka, *Ave verum corpus* Wolfganga Amadea Mozarta a *Ave Maria* dříve připisované Jacobu Arcadeltovi.

V průběhu podzimu dále na kůru v Šaraticích zaznělo *Jesus bleibet meine Freude* z *Kantáty 147* Johanna Sebastiana Bacha, *Air* téhož autora, *Vergin, tutto amor* Francesco Durante, *Bože, Bože píseň novou (Biblická píseň č. 5)* Antonína Dvořáka, *Sonáta B – dur, č. 7, largo, allegro* Benedetta Marcella, *Žalm 51* Františka Ignáce Tůmy, *Aria, Hornpipe a Minuet* Henry Purcella, *Pie Jesu, op. 48, No. 4* Gabriela Fauré u příležitosti Památky všech věrných zemřelých

a *Chvalte radostně Krále* Jeremiaha Clarka na Slavnost Krista Krále. V adventu byla provedena *1. píseň adventní* Adama Václava Michny z Otradovic.

Na hudebním dění se podílel Šaratický chrámový sbor, sólisté a instrumentalisté: Blanka Robešová (mezzosoprán), Martina Tesáčková (mezzosoprán), Kateřina Jiráková (mezzosoprán), Kateřina Dvořáková (alt), Olga Frydrychová (alt, tympány, triangl, paličky), Lenka Friesová (alt, příčná flétna), Břetislav Švehla (baryton), Antonín Paleček (bas), Kateřina Palečková (housle, viola), Josef Paleček (klarinet, tympány), Karol Frydrych (varhany) a Jindřich Švehla (trubka, dirigent).

Rád bych touto cestou poděkoval za podporu P. Marku Slatinskému i všem spolupracovníkům. Bez jejich sebezapření, obětavosti a vnitřní kázně by dnes šaratický kůr nebyl tím, čím je – hudebně živým místem. Deo gratias.

Karol Frydrych

Vánoční koncert Pěveckého sboru Gloria

Krásný kulturní zážitek přinesl návštěvníkům slavkovského farního kostela Nanebevzetí Páně koncert *Pěveckého sboru Gloria*, který se uskutečnil na svátek prvomučedníka sv. Štěpána dne 26. prosince 2012. Posluchači si vyslechli pestrý program, který sestával ze skladeb všech hudebních epoch. Na koncertu zazněl gregoriánský chorál (*Puer natus est* ze 3. mše k Narození Páně), anonymní díla oslavující radostnou zvěst zrození Ježíše Krista (*Gaudete*, *Coventry Carol*, *Der Heiland ist geboren*, *Vy, pastušková*, *Zvěstování Panně Marii*), koledy v úpravě soudobých autorů (Antonín Tučapský: *Kyrie eleison*, František Fiala: *Jak jsi krásné, neviňátko*), vánoční písně autorů naší (Ferdinand Norbert Seger: *Christus nobis natus est*, Adam Václav Michna z Otradovic: *Vánoční rosička*, Adam Václav Michna z Otradovic: *Vánoční noc*, Jiří Janáč: *Zhůru Valaši*) i zahraniční provenience (Franz Xaver Gruber: *Stille nacht*, John Francis Wade: *Adeste fideles*). Dále byly provedeny technicky náročnější skladby renesančních autorů (Giovanni Croce: *Cantate Domino*, Thomas Tallis: *If Ye love me*), jakožto i světové hity artificiální tvorby (Johann Sebastian Bach: *Jesus bleibet meine Freude*, César Franck: *Panis angelicus*).

Hodnocení

Na prvním místě bych vyzdvihl dramaturgii koncertu, jež měla profesionální úroveň. Je zřejmé, že při výběru repertoáru byl dán akcent nejen na posluchačskou vděčnost, ale především na hudební kvalitu. Výbornou si zaslouží rovněž program koncertu, kromě přehledného výčtu skladeb obsahoval také překlady případných cizojazyčných textů. Pěvecký sbor Gloria nejprve interpretoval skladby a capella. K technicky nejnáročnějším bezesporu patřila fuga *Christus natus nobis est* a díla z období renesance: *Cantate Domino* (*Žalm*

96:1-2 Zpívejte Hospodinu píseň novou) a *If Ye love me* (Jestliže mě miluješ) obsahující polyfonii i homofonii, se kterými se těleso vypořádalo se ctí. Za varhanního doprovodu MDDr. Olgy Frydrychové nejlépe vyzněl chorál *Jesus bleibet meine Freude* z Bachovy Kantáty 147. Příjemným zpestřením bylo bezesporu vystoupení zpěvačky MgA. Kateřiny Jirákové v druhé polovině koncertu, která svým sólovým mezzosopránem vyplnila celý prostor chrámu. Největším překvapením koncertu pro mne byla zcela neznámá píseň *Zhůru Valaši* Jiřího Janáče (1752-1834), kantora z Lešné, která se na program koncertu dostala díky badatelským aktivitám muzikologa a sbormistra PS Gloria PhDr. Petra Hlaváčka.

Závěr

Koncert duchovní hudby nalezl u posluchačů nadšený ohlas a přinesl interpretům zasloužené ovace. Se stejným programem vystoupil PS Gloria také v Bučovicích, kde dokonalá akustika místního kostela pomohla klady zmíněné ještě vyzdvihnout. Lze si jen přát, aby co nejvíce hudbymilovných spoluobčanů posílilo řady tělesa, které má renomé nejlepšího chrámového sboru v širokém okolí.

Karol Frydrych

Pěvecký sbor Gloria ze Slavkova

Informace – Nabídky – Pozvání

Pozvánka na valnou hromadu

Drazí členové jednoty Musica sacra, chci Vás tímto co nejsrdečněji pozvat na valnou hromadu naší jednoty. Oficiálně je to nejvyšší orgán jednoty Musica sacra, který je nařízený jejími stanovami. Zároveň je to ale i jedinečná příležitost se setkat, probrat společně záležitosti naší jednoty, skrze výroční zprávy se o její činnosti, hospodaření a uskutečněných i plánovaných akcích a projektech dovědět více. Každý, každá z Vás máte možnost se k jednotlivým tématům vyjádřit, vznést dotazy, připomínky, podněty, a tak se na další činnosti a směřování naší jednoty podílet...

Při letošní valné hromadě se také uskuteční doplňovací volby do předsednictva a dozorčí rady.

Po oficiální části plynule přechází valná hromada do neoficiální, ale neméně podnětné části, kdy se při příjemném pohoštění naskýtá příležitost k osobním rozhovorům, setkáním a diskusím na různá témata.

Pro mě, jako předsedu, stejně jako pro členy předsednictva, bude Vaše účast na valné hromadě povzbuzením a podporou...

Těším se!

Willi Türk

Srdečně zveme všechny členy i přátele jednoty Musica sacra na

VALNOU HROMADU,

která se bude konat dne

9. března 2013 v 9:30 hodin

v sále ZUŠ se zaměřením na církevní hudbu (Brno, Smetanova 14).

V rámci valné hromady proběhnou **volby do předsednictva a do dozorčí rady**.

Těšíme se na Vás!

***

Dne 19. 2. 2013 se sešlo na své pravidelné schůzi **předsednictvo**. Hlavními body jednání byly přípravy:

- volební valné hromady,
- akcí jednoty MS v r. 2013,
- speciálního čísla Zpravodaje k 20. výročí činnosti jednoty Musica sacra.

***

Zájezd za varhanami se uskuteční v sobotu 18. 5. 2013. Navštívíme kostely a zejména kůry v Trpíně, Olešnici a Obyčtově. Prosíme všechny zájemce, aby se přihlásili do 30. 4. 2013. Nezapomeňte nahlásit, zda máte zájem též o společný oběd. Bližší informace (čas odjezdu a příjezdu autobusu, místo obědu) budou uveřejněny v dubnovém čísle Zpravodaje.

***

Letošní **SBOROVÁNÍ** (nesoutěžní přehlídka chrámových sborů dospělých) se uskuteční 8. 6. 2013 v poutním chrámu P. Marie Bolestné ve Sloupu v Moravskému Krasu. Společné skladby budou přílohou dubnového čísla Zpravodaje a od března je najdete též na našich webových stránkách.

Žádáme sbory, aby se v kanceláři Musica sacra přihlásily (tel., poštou, e-mailem, osobně) do 20. května 2013. Těšíme se na Vaši účast!

***

Sestry klarisky v Brně-Soběšicích zvou po celý velikonoční oktáv vždy v 17.00 hod. na české chorální nešpory. Bližší informace na www.klarisky.cz.

***

Informace o letošním Velikonočním festivalu duchovní hudby najdete na: http://www.mhf-brno.cz/velikonocni-festival-duchovni-hudby/program.

***

DĚKUJEME !!!

V r. 2012 jste na činnost jednoty Musica sacra věnovali 73.147,-- Kč – **děkujeme Vám**. V této částce jsou zahrnuty také dary třech z Vás, kteří nám na účet zaslali částky ve výši až 20.000,--. Dík patří též nejmenované právnické osobě, která svým finančním darem podpořila naši vydavatelskou činnost.

Zároveň Vás prosíme o další podporu, a to nejen finanční. Součástí tohoto čísla Zpravodaje je složenka – výše daru je jen na Vás. Příjemcům e-mailové podoby Zpravodaje je k dispozici bankovní účet uvedený v tiráži.

Pán Bůh zaplať!

Willi Türk a Svatava Baráková

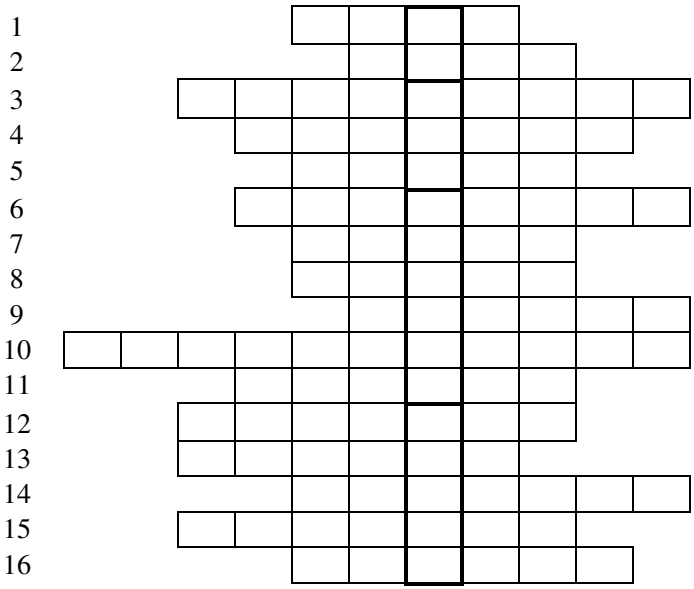
***

Uzávěrka dalšího čísla je 31. března 2013. Budeme rádi, když nám pošlete své příspěvky. Díky!

Adresa vydavatele: MUSICA SACRA, Smetanova 14, 602 00 Brno
Tel.: 549 251 008, e-mail: musicasacra@musicasacra.cz
http://www.musicasacra.cz
Návštěvní dny:
pondělí: 9.15 – 12 hod.
středa: 9.15 – 12, 13 – 16 hod.
pátek: 9.15 – 12 hod.
Bankovní spojení: ČSOB – Poštovní spořitelna, č. účtu: 154525774/0300
Registrace Zpravodaje Musica sacra: MK ČR E 19603

Křížovka

Řešení tajenky z minulého čísla: VATIKÁNSKÝ KONCIL: 1. Advent, 2. Nazaret, 3. Baltazar, 4. Triola, 5. Mikuláš, 6. Roráty, 7. Michna, 8. Dórská, 9. Pikola, 10. Tichý, 11. Akord, 12. Baroko, 13. Cantabile, 14. Decibel, 15. CIC, 16. Koleda. Správnou tajenku nám zaslalo šestnáct luštitelů: J. Matoušková, J. Kocůrek, O. Doffek, E. Procházková, P. Janda, J. Hubert, M. Lakosilová, J. Lindr, K. Zouhar, J. Faktor, M. Bustová, Z. Štěpánková, H. Kubíková, M. Šobáňová, J. Bezděková a jeden e-mailový (adresa je nám známa) anonym. Odměnu zasíláme paní Zdence Štěpánkové. Tajenku tohoto čísla nám zašlete do 31. 3. 2013.

1. Rok narození P. Antonína Láníka.
2. MMXIII.
3. Hudební skladatel, varhaník v Ostrovačicích, první vedoucí *Kabinetu duchovní hudby* na JAMU.
4. Profesor Katedry liturgické teologie CMTF UP v Olomouci, jeden ze zakládajících členů *jednoty Musica sacra.*
5. Vysoká, do dvou hrotů vybíhající liturgická pokrývka hlavy katolických biskupů.
6. Na ….. jasná noc, bude mrazů ještě moc.
7. Středověké italské lidové duchovní zpěvy.
8. Mešní bohoslužebná kniha.
9. Zakladatel *jednoty Musica sacra.*
10. Smyčcový nástroj.
11. Vydavatel zpěvníku *Plesy duchovní* (Brno 1883).
12. Církevní stupnice: *a, h, c, d, e, f, g, a*.
13. Přední hudební historik, organolog, autor publikace: *Stručný přehled dějin katolické chrámové hudby* (Brno 1997).
14. Původní název časopisu *Cyril*.
15. Sídlo *Diecézního archivu Biskupství brněnského*.
16. Brněnský varhaník, dirigent Brněnského pěveckého sdružení Foerster, ředitel *Tříletého varhanního kursu „Musica sacra“* (1948-1954).

Karol Frydrych